

PM - Seminar on recruitment of new fishermen

6 april 2018, Helsingfors.

Tuomas Metsäniemi – moderator

Tuomas har fått info från de olika länderna om hur många fiskare det finns idag och hur det har ändrats under de senaste åren (Se bifogad presentation).

Frågeställningar: Ska vi anpassa oss åt att det är en skillnad, en minskning nu mot förr eller ska vi göra något åt det? Vill vi ha fler fiskare? Om vi vill ha fler fiskare måste vi visa att det går att tjäna pengar och att det lönar sig att satsa på yrket.

En gemensam nämnare för samtliga länder i regionen kring Östersjön är att alla är äldre, det är svårt att rekrytera nya, unga fiskare. Det är dock svårt att jämföra/ uppskatta antal fiskare mellan länderna eftersom de delas in olika. I Finland finns det t.ex. två klasser av fiskare, beroende på vad de tjänar på ett år. De har dessutom ett stort antal inlandsfiskare. I Lettland har antalet yrkesfiskare minskat dramatiskt sedan de gick med i EU.

Föreläsare nr 1 – Perttu Jämsen, The Finnish Innovation Fund Sitra (presenterar på finska).

Perttu tar upp diskussion kring ungdomar idag och i framtiden. Vad vill de arbeta med? Vad har de

för krav på arbetsmarknaden? Fler och fler delar av vår omgivning blir automatiserade, vilka arbetsuppgifter kommer att bytas ut mot maskiner? Yrkesfisket är till stor del säsongsbetonat i vår region vilket kan användas som motivering till varför ungdomar ska satsa på yrket. De kan då arbeta med fiske under sommarmånaderna och resa eller arbeta i fjällvärlden under vintern vilket brukar vara populärt.

Föreläsare nr 2 – Jarno Aaltonen, yrkesfiskare (presenterar på finska).

Jarno var sjuksköterska men har sadlat om till yrkesfiskare. Han fiskar mycket abborre. Han tänkte att kanske kan han tjäna pengar på detta. Frågade sig: vad ska jag fiska och hur? Han fick hyra två områden under 2011 och fiska där samt en stuga på en liten ö. I början fiskade han på fritiden, på sidan av sitt ordinarie arbete som sjuksköterska.

Han utvecklande sin verksamhet med åren och det gick bättre och bättre, köpte in push-up fällor, ny båt osv. Inkomsten ökade varje år. Konsumenterna ville ha fisken, det funkade. 2016 ordnande han sina egna lokaler för beredning, ismaskin, frysa in och priset går upp när han kunde spara fisk till andra säsonger. Han köpte fler push-up fällor och gjorde kajen större.

När han började sälja direkt till kund istället för uppköpare ökade försäljningen rejält och han började tjäna riktiga pengar.

Under 2017 ökade försäljningen avsevärt, hans fisk blev mycket populärt och eftertraktat för konsumenterna. Han annonserar via sociala medier, tidningar osv. att det finns fisk och folk kommer och köper direkt!

De lokala affärerna började också ringa och vill ha fisken, förr var det han som ringde och sa att det fanns fisk, nu började de ringa.

Han gjorde ytterligare investeringar under 2017, filémaskin, stor frys osv vilket gjorde att han på riktigt kom in på marknaden som yrkesfiskare.

I framtiden: fiska för kvalitet inte kvantitet. Större båt, kran så han slipper lyfta lådorna osv. han behöver fler maskiner. Nu har han nya lokaler också för förädling.

Frågor: Vad är det bästa med ditt jobb? Hur säljer du in detta till andra?

Jarno svarar: min mamma sa du kan vara galen men inte dum. Det bästa med yrkesfisket är friheten och att kunna planera ditt eget arbete. Att lyckas helt på egen hand. Att vara fri och vara själv! Har du en glöd när du går till fiskfällan och tittar vad du har i fångsten? JA det har Jarno verkligen!

Det är dock bra att ha ett annat yrke för att finansiera detta de första åren, förenat med stora kostnader.

Han har varit ute med andra fiskare och lärt sig lite men det är svårt att få grannarna att lära honom eftersom de är konkurrenter. Han har en ung person som hjälper honom också.

Föreläsare nr 3 – (Project example) Leif Kaarto, Österbottens fiskareförbund

Driver ett projekt mycket likt Kustfiskarelyftet som vi har i vårt Leaderområde. Ta kontakt med honom och nätverka.

Föreläsare nr 4 – (project example) Marjaana Aarnio, Municipality of Sodankylä

Berättar om också ett liknande projekt långt upp i Finland där de driver ett projekt för rekrytering av unga yrkesfiskare. Marjaana arbetar på Sodankylä municipality och är gift med en yrkesfiskare och driver projektet om att rekrytera unga till yrket.

Föreläsare nr 5 – (project example) Erica Holmqvist Persson, Ist Gävleborg, Dennis Bergman, yrkesfiskare

Berättar om värdet av att bevara det småskaliga kustfisket i Gävleborg. Vad detta betyder för vår regions kulturarv och historia. Det småskaliga yrkesfisket bidrar också till landsbygdsutveckling, mer arbeten, attraktivitet för turister och lokalt fångad och producerad mat – livsmedelsstrategin. För att bevara det småskaliga kustfisket behöver byråkratin förenklas, miljön i Östersjön måste förbättras (mindre utsläpp osv) samt projekt för att återställa lek- och uppväxtområden för fisk. Det är också viktigt att myndigheter hjälper och stöttar yrkesfiskarna när de kan. De flesta av våra yrkesfiskare är över 65 år gamla och så många som 90 % är över 50 år! Det är bara 2 yrkesfiskare som är under 40 år. Dennis är en av de två yrkesfiskare som är under 40 år och han driver ett stort projekt tillsammans med sina kusiner för att bevara det småskaliga yrkesfisket i Saltharsfjärden, som under generationer har varit ett fiskeläge i deras släkt. De ska vidareutveckla fisket genom att förbättra landningsplatsen, auktionshallen och beredningslokalen. De ska också starta ett café och i framtiden en restaurang.

Föreläsare nr 6 – (project examples) Kristaps Gramanis, National network in Latvia

Kristaps berättade om barns inställning till fisk och fiske. Att det finns "key words" – love, know and eat fish – not be afraid of it! Det är viktigt med en tidig start för detta för att barn ska gilla fisk. De har tagit fram en bok "ABC fishing spelling book" för att ge en introduktion till fisk och fiske till små barn.

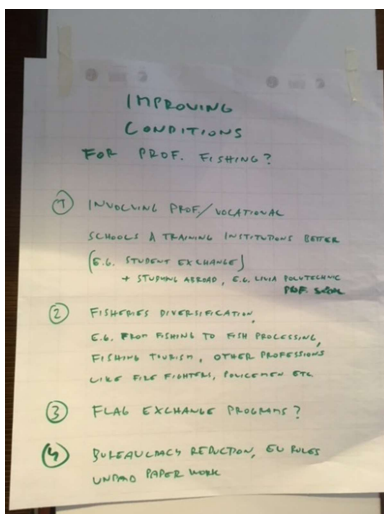
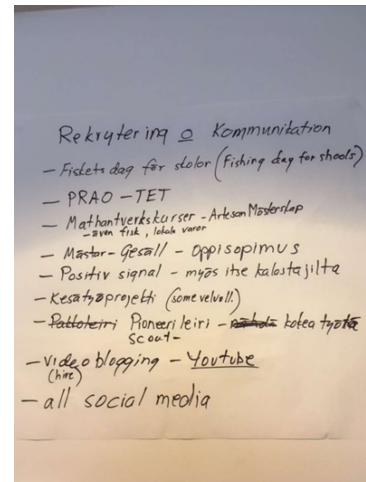
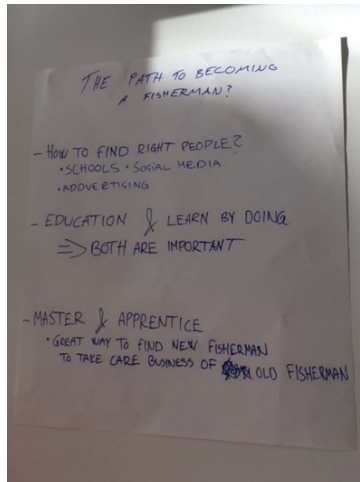
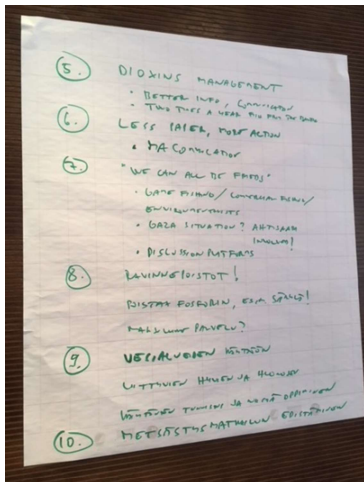
Sammanfattning från dagen

Det var intressant att höra hur läget är i de andra länderna kring Östersjön och hur fisket har utvecklats där. Problematiken som vi har i Sverige finns också i de andra länderna. Alltså säljar, skarvar, dioxin och en allt äldre fiskeflotta samt att alla länder har väldigt svårt att rekrytera nya yngre fiskare.

På slutet av dagen hade vi grupparbete där får vi fick ta fram lite olika idéer och tankar kring vad vi trodde skulle kunna göra fler intresserade för att bli yrkesfiskare.

Några idéer som föreslogs:

komma ut och föreläsa i skolorna, förenkla byråkratin, försöka få någon form av utbildning, kanske skulle varit lite tv program så folk får se hur man jobbar, väldigt viktigt med säl, skarv och dioxin frågan, "för dom äter ju upp förtjänsten för fisket ". Bilderna nedan är resultatet av grupparbetena:

Särskilt roligt var att de i andra länder, både i Finland och Estland har startat projekt liknande det som precis har startat här i Leader Gästrikland, "Kustfiskarlyftet". Vi pratade med projektledarna för dessa projekt och ska förmedla kontakterna till de som driver vårt projekt här för att utbyta erfarenheter och kunskaper som införskaffas i projekten.

Det var en mycket givande dag, vi tackar så mycket för att vi fick åka!

Erica Holmqvist Persson och Dennis Bergman